

Column Hugo Reumkens

PUT YOUR MONEY WHERE YOUR MOUTH IS

ClientEarth gebruikt gerechtelijke procedures om bedrijven ter verantwoording te roepen over klimaatverandering. Eerder dit jaar kondigde ClientEarth een Britse civiele procedure aan tegen de bestuurders van Shell. Zij worden door ClientEarth persoonlijk aansprakelijk gehouden voor het niet adequaat voorbereiden van Shell op een overgang naar CO₂-neutraliteit. Onder hen zijn vier Nederlanders: ceo Ben van Beurden en drie non-executive directors, waaronder oud-minister Gerrit Zalm.

ClientEarth is aandeelhouder van Shell en beroept zich op het vennootschapsrecht. Zij noemt het klimaatbeleid van Shell in een verklaring 'fundamenteel gebrekkig'. De bestuurders zouden te weinig doen om Shell voor te bereiden op de energietransitie. Meer in het bijzonder stelt ClientEarth dat de bestuurders onder de UK Companies Act een fiduciaire plicht hebben om te handelen in overeenstemming met het Verdrag van Parijs. In de Britse wet is opgenomen dat bestuurders zich in moeten spannen om het 'bestendige succes ten behoeve van aandeelhouders' te bevorderen.

De argumentatie van ClientEarth als activistische aandeelhouder is uniek. De continuïteit van Shell is volgens ClientEarth in het geding. Shell maakt nu wel winst, maar is door zijn bestuurders niet goed voorbereid op de onvermijdelijke overgang naar een tijd waarin de CO₂-uitstoot naar nul teruggebracht moet zijn. Dat betekent dat Shell

blijft zitten met incurante voorraden olie en gas, die niet meer gewonnen kunnen worden. Hierop zal fors moeten worden afgeschreven. ClientEarth zegt als aandeelhouder niet te willen dat kortetermijnwinsten de levensvatbaarheid van Shell op de lange termijn bedreigen. Het maakt zelfs de vergelijking met Kodak, dat er niet in slaagde zich aan te passen aan de opkomst van digitale fotografie en zich bleef richten op fotorolletjes.

In een reactie zegt Shell dat een grote uitdaging als klimaatverandering niet kan worden opgelost worden via rechtszaken.

Toch werd Shell vorig jaar veroordeeld tot het aanscherpen van de eigen klimaatdoelen. De rechtbank Den Haag wees de meeste eisen van Milieudefensie en andere eisers toe en droeg Shell op de CO₂-uitstoot die het veroorzaakt de komende jaren met 45 procent te vermindere(n) ten opzichte van 2019. Die verlaging moet in 2030 zijn gerealiseerd. Shell ging inmiddels in beroep.

De drempel voor persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders is hoog. Als de vordering wordt afgewezen, is het goed denkbaar dat de rechter bepaalt dat ClientEarth de ongetwijfeld aanzienlijke juridische kosten van de bestuurders van Shell moet vergoeden. Dat maakt deze Britse rechtszaak niet alleen uniek in zijn soort, maar ook niet zonder risico.



Hugo Reumkens is advocaat en partner bij Van Doorne NV. Hij schrijft deze column op persoonlijke titel.

